

Louise Bill
Stab
08-508 272 17
louise.bill@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2008-04-15

**Åtgärdsplan för att genomföra
funktionshindersombudsmannens förslag på strategiskt
viktiga förbättringsåtgärder inför 2010. Motion 2007:33.
Remiss**

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar och åberopar utlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.
2. Trafik- och renhållningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Louise Bill

Sammanfattning

Trafikkontorets arbete ligger väl i linje med de områden som funktionshinderombudsmannen pekat på i sin årsrapport för 2006. Det arbete som bedrivs inom Tillgänglighetsprojektet över hela staden är målinriktat och systematiskt.

Remissen

Kommunstyrelsen har för yttrande senast den 18 april 2008 remitterat motion 2007:33 av Ann-Margarethe Liv (v) m fl om åtgärdsplan för att genomföra Funktionshindersombudsmannens förslag på strategiskt viktiga förbättringsåtgärder inför 2010.

Kommunstyrelsen beslutade den 5 september 2007 att godkänna funktionshindersombudsmannens årsrapport för 2006 samt att överlämna denna till stadens nämnder och styrelser för kännedom.

Motionärerna anför att detta inte är tillräckligt, utan föreslår följande: motionerar i ärendet

1. Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan inom de strategiskt viktiga förbättringsområden som FO föreslår och som de berörs av.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och styrelser ta fram en åtgärdsplan inom de strategiskt viktiga förbättringsområden som är stadsövergripande eller rör flera nämnder och styrelser.
3. Handikappråden i varje nämnd och styrelse ska inbjuda till att medverka i arbetet med planet och dess genomförande.

De strategiskt viktiga områden som nämns i funktionshindersombudsmannens årsrapport med bäring på Trafik- och renhållningsnämnden är:

Tillgänglighetsarbetet inför 2010

- fastställande av prioriteringsordning för att uppnå tillgänglighetsmålet
- Fastställande av plan för eliminering av enkelt avhjälpta hinder
- förtydligande av ansvaret för tillgänglighetsarbetet med fler involverade än bara trafikkontoret
- Aktivt samarbete med landstinget och medverka till tillgängliga hållplatser
- tydliga och enkla anmälningrutiner för tillgänglighetsbrister
- tillgänglighetsaspekterna måste beaktas i Vision 2030 och Översiktsplanarbetet
- tillgänglighet vid sammankomster – rutiner och inventering
- Fastställande av stadens riktlinjer för inomhusmiljö och utemiljö samt införa tillgänglighetskrav i upphandlings- och inköpsrutiner.

Trafikkontorets arbete

Fastställande av prioriteringsordning för att uppnå tillgänglighetsmålet

Tillgänglighetsprojektet har varit verksamt sedan 1999. Under åren har en prioriteringsstrategi och ett systematiskt arbetssätt utvecklas.

Under 2008 kommer Tillgänglighetsprojektet att slutföra upprättande av tillgänglighetsplaner för varje stadsdel. Planerna visar hur tillgänglighetsarbetet bedrivs i stadsdelen, vilka problem som finns för de som bor och rör sig i

stadsdelen. Planerna gäller de tillgänglighetsfrågor som berör fd gatu- och fastighetsnämndens ansvarsområde. Arbetet med tillgänglighetsplanerna sker i samråd med stadsdelsförvaltningar, handikappråden, inom Trafikkontoret samt med färdtjänsten och SL. Det är tillgänglighetsplaner som utgör grunden för prioriteringsordningen och åtgärdsförlagen.

Utarbetandet av åtgärder tillkommer efter förslag från, och i samarbete med Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningar, handikappråden och handikapporganisationerna. Det är dock tillgänglighetsplanerna som utgör grunden för prioriteringsordningen och åtgärdsförlagen. För att uppnå tillgänglighetsmålet till år 2010 anser kontoret att en samlad satsning från alla förvaltningar och kommunala bolag krävs.

Inom planerna prioriteras noggrant. Inte minst syns detta i arbetet med gångstråk, där de mest frekventerade klassas som prioriterade och därmed hamnar högre upp i prioriteringsordningen än andra.

Ytterligare prioriterade områden inom Tillgänglighetsprojektet är i den yttre miljön ledstråk för synskadade, där ombyggnad av övergångsställen enligt Stockholmsmodellen kommer såväl synskadade som personer med andra funktionsnedsättningar till del, förbättringar av gångbanor och gångvägar, godkända soffor och bänkar, räcken, samt tillgänglighetsanpassade lekplatser.

Projektet har också arbetat målmedvetet under åren med att tydliggöra behovet av tillgängliga entréer, såväl inåt i staden, som mot medborgare och näringsidkare. Detta arbete tangerar arbetet med enkelt avhjälpna hinder.

För de sista tre åren fram till år 2010 har kontoret för avsikt att forcera en del arbeten, t ex att bygga om övergångsställen till stockholmsmodellen, byta ut rännalar och kontrastmarkera trappor. Detta kommer att ske i samarbete med framkomlighetsarbetet inom trafikkontoret.

Trafik- och renhållningsnämnden (och förutvarande gatu- och fastighetsnämnden och trafiknämnden) behandlar vid varje tertialrapport (tidigare kvartalsrapport) och verksamhetsberättelse en egen rapport för tillgänglighetsprojektet. Tillgänglighetsprojektet har dessutom alltid en bilaga till verksamhetsplanen.

Arbetet inom Tillgänglighetsprojektet har pågått i drygt nio år och har redovisats till Gatu- och fastighetsnämnden resp. Trafik- och renhållningsnämnden vid varje kvartalsrapport de första åren och senare vid varje tertialrapport och vid varje års bokslutsrapport.

Budgeten har varit 100 miljoner kr årligen dvs. totalt 900 miljoner kr och fram till och med 2007 har projektet upparbetat 911 miljoner kr och dessutom upparbetat 22 miljoner kr i statsbidrag. Av dessa medel har ansevärda summor satsats på att tillgängliggöra anläggningar tillhörande också Idrottsnämnden, Kulturnämnden och Fastighetsnämnden.

Mycket återstår dock att göra.

Tillgänglighetsprojektet har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, handikapp- och pensionärsråd, SL och färdtjänsten utarbetat arton tillgänglighetsplaner. I dessa har prioriterade stråk identifierats där många människor rör sig och som tillsammans med områden runt affärscentra och tunnelbanestationer inventerats. Resultatet av inventeringarna har lagts in i en databas. Dessa uppgifter har sedan legat till grund för genomföranden.

Fastställande av plan för eliminering av enkelt avhjälpda hinder

Tillgänglighetsprojektet har under åren aktivt arbetat med tillgängliga entréer – vare sig det varit enkelt att avhjälpa de hinder som funnits eller inte.

Vad gäller den publika delen av enkelt avhjälpda hinder svarar stadsbyggnadskontoret för att ta emot och följa upp anmälningar. Det är dock fastighetsägaren som avgör huruvida ett hinder är lätt att avhjälpa.

Förtydligande av ansvaret för tillgänglighetsarbetet med fler involverade än bara trafikkontoret

Med tillgänglighetsprojektet som motor samarbetar Trafikkontoret med andra förvaltningar.

Aktivt samarbete med landstinget och medverka till tillgängliga hållplatser

Trafikkontoret samarbetar aktivt med landstinget, SL och färdtjänst i tillgängligskapande åtgärder, där tillgängliga hållplatser är en del.

Inte minst arbetar kontoret och projektet för en större tillgänglighet i den yttre miljön genom projektet e-Adept. e-Adept är ett unikt samarbetsprojekt inom områdena navigering, reseplanering och larm, där Trafikkontoret och Tillgänglighetsprojektet medverkar. Projektet syftar till att skapa tjänster som kan öka tillgängligheten i samhället för äldre och för personer med funktionsnedsättningar. Tjänsterna erbjuds på mobiltelefon och på handdator med telefonfunktion.

System kan skräddarsys och berätta för personer med nedsatt funktionsförmåga hur de kan ta sig från en plats till en annan. Systemet kan även varna för och leda förbi hinder längs en gångväg. Navigationsstödet kan omsätta informationen till

talspråk. Det kommer också att finnas teknik för att informera synskadade och andra om vilka restauranger, affärer och annat som man passerar.

Tillgänglighetsaspekterna måste beaktas i Vision 2030 och Översiktsplanarbetet

I Vision 2030 nämns Stockholms som världens mest tillgängliga huvudstad. Kontoret anser att det är viktigt att visionen konkretiseras med ett innehåll i sina olika delar, så också vad gäller tillgängligheten. Självklart är tillgängligheten en aspekt som ska beaktas i Översiktsplanarbetet.

Fastställande av stadens riktlinjer för inomhusmiljö och utemiljö

Arbetet med att ta fram ett förslag till Handbok för basanpassning av tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar vid nyproduktion samt tillgänglighet i utemiljö befinner sig i ett slutskede. Trafikkontorets bedömning är att det kan slutföras under 2008.

Tillgänglighet vid sammankomster – rutiner och inventering

Trafikkontorets tillgänglighetsprojekt har målmedvetet arbetat för tillgänglighet i stadens, men även privata aktörers lokaler.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret har i dag en plan för tillgänglighetsarbetet ska bedrivas under de år som återstår av fram till 2010 och arbetar med förbättringsområden väl i linje med den av funktionshinderombudsmannen föreslagna.

Handikappråden och handikapporganisationerna har alltid haft en viktig roll i arbetet, såväl på det kommunövergripande som det "nämndlokala" planet. Detta samarbete fortsätter. Trafikkontoret har också, genom Tillgänglighetsprojektets organisatoriska placering, lättare att öka förståelsen för tillgänglighetsfrågornas vikt, än vad kanske varit fallet i andra förvaltningar, där avsaknaden av en stadscentral funktion varit mer märkbar.

Trafikkontoret har i förslag till underlag för budget 2009 och förslag till inriktning för åren 2010 och 2011 föreslagit att 60 mnkr avsätts för tillgänglighetsåtgärder, även om den officiella sluttiden för tillgänglighetssatsningen då har inträtt. Trafikkontorets bedömning är att en samlad satsning från alla kommunala förvaltningar och bolag krävs för att uppnå tillgänglighetsmålet år 2011.

Slut